

Reis aan boord van de St. Louis

De St. Louis lag in de "Freihafen" van Hamburg, sneeuwwit gelakt met zwart/wit/rode schoorstenen, een luxe schip, waarmee rijke Amerikanen hun pleziertochten maakten. Arbeiders sleepten kisten met proviant en een grote hijskraan hief liftkisten in de bagageruimte, de zogenaamde Jodenkisten. Wij moesten langs tafels lopen, de paspoortendeveezen en douane controle. Niemand sprak een woord. Het aan boord gaan duurde de hele middag. De passagiers 930 Joodse mannen, vrouwen en kinderen, gingen de gehele namiddag aan boord. We kregen eerst koffie en koek en daarna avondeten. Om 20 uur begon de St. Louis uit te lopen. Het boordorkest speelde 'Muss ich denn = moet ik dan de stad uit.' De kapitein Schröder was een van de meest betrouwbare mannen van de rederij zoals in de loop van de lange reis zou blijken. Hij had de bemanning bevolen, om de Joodse passagiers als buitenlanders te behandelen. Mijn vader had – zoals alle andere pasagiers ook – de heen & terugreis moeten betalen wegens alle eventualiteiten. Er waren alle soorten Joden aan boord, orthodoxe die uitsluitend kosher aten, zoals wij en anderen, die pas door de rode J in hun paspoort aan hun Jood-zijn herinnerd werden... Het weer was onwaarschijnlijk mooi. Er werden concerten gegeven, bokbier –en kostuumfeesten. De reis met deze vriendelijke kapitein en bemanning, die trachtten het de 930 Joden naar hun zin te maken, was als een lang vergeten vakantie.

[Nadat het nieuws uitlekte dat de passagiers van de St. Louis geen toegangsvergunning kregen voor Cuba, was er niets meer te merken van de vakantiestemming op de St. Louis.](#)

In de bocht van Havanna lag de St. Louis in de gloeiende hitte. Een merkwaardige stilte hing boven het schip. De salon, waar de sjoel-diensten¹ werden gehouden, was altijd overvol. De onrust van de passagiers groeide tot het ondraaglijke. Kapitein Schröder vreesde een catastrofe. Op de ochtend van 30 mei ontving kapitein Schröder de eerste brieven uit Havanna, allen van familieleden van de passagiers en allen met gelijke inhoud, n.l. dat de passagiers in zeer gespannen toestand verkeerden en velen zelfmoordplannen koesterden als hun enige oplossing...

[Na langdurige onderhandelingen moest de St. Louis terug varen naar Europa.](#)

De voorraden van de boot raakten op. Het was als een droom dat een week geleden nog de boot in de gloeiende hitte van de baai van Havanna had gelegen met alle hoop op landing. Aan ons kinderen gleed dit alles voorbij en wij waren bezig in onze eigen wereld van fantasie en spelletjes. Wij renden op alle deks van de boot rond, keken naar babies en speelden verstoppertje.

Uit de schriftelijke herinneringen "Zolang er nog tranen zijn" met toestemming van de auteur - Hannelore Grünberg,, P. 18, 27, 45

[Met zijn instructie om joodse passagiers als 'buitenlanders' te behandelen, wilde kapitein Schröder dat zijn team hen als reizigers respecteerde in plaats van hen als vernederde vluchtelingen te beschouwen.](#)

¹ Synagogediensten